

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Полтавський державний аграрний університет
Institute of European Education (Болгарія)
Національний аграрний університет Вірменії
University of Opole (Польща)
International Slavic University (Македонія)
ISMA University (Латвія)**

Кафедра захист рослин

**IV Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція
«Сучасні аспекти і технології у захисті рослин»**

**28 листопада 2023 року
м.Полтава**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Полтавський державний аграрний університет
Institute of European Education (Болгарія)
Національний аграрний університет Вірменії
University of Opole (Польща)
International Slavic University (Македонія)
ISMA University (Латвія)**

Кафедра захист рослин

**IV Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція
«Сучасні аспекти і технології у захисті рослин»**

28 листопада 2023 року

м. Полтава

Сучасні аспекти і технології у захисті рослин : матеріали IV Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 28 листопада 2023 р.). Полтава: ПДАА, 2023. 150 с.
ISBN 978-617-8231-35-4.

Міністерство освіти і науки України, Державна наукова установа «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ), Посвідчення № 442 від 27 жовтня 2023 р. (IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасні аспекти і технології у захисті рослин»).

У збірнику представлені тези, присвячені сучасним проблемам захисту і карантину рослин, фітосанітарного моніторингу та розвитку агроєкосистем України. Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, здобувачів вищої освіти та аспірантів вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських підприємств АПК різної організаційно-правової форми господарювання та всіх, кого цікавить проблематика сучасного захисту рослин в агроєкосистемах України.

The collection presents theses devoted to modern problems of plant protection and quarantine, phytosanitary monitoring and development of agroecosystems of Ukraine. The materials are intended for researchers, teachers, graduates and graduate students, specialists and managers of agricultural enterprises of various organizational and legal forms of management and all who are interested in modern plant protection in agroecosystems of Ukraine.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Доля Микола Миколайович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри інтегрованого захисту і карантину рослин Національного університету біоресурсів і природокористування України, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України.

Поспєлов Сергій Вікторович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри землеробства і агрохімії імені Сазанова Полтавського державного аграрного університету.

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавського державного аграрного університету (протокол № 5 від 26.12.2023 року)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Галич О. А.	-	професор, ректор Полтавського державного аграрного університету, Україна, м. Полтава;
Маренич М. М.	-	доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, директор Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, Полтавський державний аграрний університет, Україна, м. Полтава;
Писаренко В. М.	-	доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри захисту рослин Полтавського державного аграрного університету, Україна, м. Полтава;
Тошко К.	-	професор, директор Інституту Європейської освіти, Болгарія, м. Софія;
Гаспарян Г.А.	-	професор, завідувачий аспірантурою Національного аграрного університету Вірменії, Вірменія, м. Єреван;
Калініченко А. В.	-	доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач відділу відновлювальних джерел енергії, Опольський політехнічний університет, Польща, м. Ополе.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Поспєлова Г. Д.	-	кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет
Коваленко Н. П.	-	кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет
Піщаленко М. А.	-	кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет
Нечипоренко Н. І.	-	кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет
Шерстюк О. Л.	-	асистент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет
Бялас В. В.	-	в.о. директора Державної установи «Полтавська обласна фітосанітарна лабораторія»
Шиян О. О.	-	завідувачка науково-дослідного експозиційного відділу природи, Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського
Павленко А.	-	завідувачка відділу документів із природничих та аграрних наук Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки імені І. П. Котляревського

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ І КАРАНТИНУ РОСЛИН	9
Білявський Ю. В., Білявська Л. Г.	9
Білявський Ю. В., Білявська Л. Г., Сокирко М. П	12
Коцюрба І. О., Піщаленко М. А.	14
Каленіченко Н. О., Піщаленко М. А.	16
Демченко О. В., Піщаленко М. А.	19
Писаренко В.М., Піщаленко М.А., Пономаренко С.В., Логвиненко В.В.	21
Самородов В. М., Кигим С. Л.	25
Самородов В. М., Шиян О. О.	28
РОЗДІЛ 2. ФІТОСАНІТАРНИЙ МОНІТОРИНГ. ІНТЕГРОВАНІЙ ЗАХИСТ	32
Білявська Л. Г., Білявський Ю. В	32
Борзих О. І., Круть М. В.	35
Бялас В. В., Гіболенко І. В.	39
Волошин В. О., Поспелова Г. Д., Нечипоренко Н. І.	41
Голосна Л. М., Афанасьєва О. Г.	44
Гордєєва О. Ф., Біленко О. П., Воропіна В. О.	47
Жиліна Т. Б.	49
Заворотній Б. Ю.,	52

Поспелова Г. Д., Нечипоренко Н. І.	КОЛОСОВИХ КУЛЬТУР	
Костенко М. О.	ФУНГІЦИДИ У СИСТЕМАХ ЗАХИСТУ ВІВСА	55
Литвиненко О., Нечипоренко Н. І., Поспелова Г. Д.	ПРИЧИНИ, ФАКТОРИ ТА СКЛАДОВІ ШКОДОЧИННОСТІ ХВОРОБ КАРТОПЛІ	57
Логвиненко В. В.	ПІДВИЩЕНА ШКІДЛИВІСТЬ ПАВУТИННОГО КЛІЩА НА СОЇ У ЗВ'ЯЗКУ ЗІ ЗМІНОЮ КЛІМАТУ	61
Лугова С. В. Шерстюк О. Л.	ВОВЧОК СОНЯШНИКОВИЙ: МЕТОДИ БОРОТЬБИ З НИМ	64
Медведєв С. М.	ОСОБЛИВОСТІ ФІТОСАНІТАРНОГО МОНІТОРИНГУ ПОСІВІВ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО В УМОВАХ ВИРОЩУВАННЯ ЇЇ ЯК МОНОКУЛЬТУРИ	66
Міленко О. Г., Макаренко А. В., Богомаз А. О.	ХАРАКТЕРИСТИКА ЗБУДНИКА БУРОЇ ПЛЯМИСТОСТІ ЛЮЦЕРНИ	69
Міленко О. Г., Німчин А. В., Міленко Є. Г.	УРОЖАЙНІСТЬ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПОСІВІВ ВІД БУР'ЯНІВ	72
Писаренко В. М., Піщаленко М. А., Даценко Є. В., Юровський К. І.	ОСОБЛИВОСТІ ЕНТОМОКОМПЛЕКСУ ФІТОФАГІВ АГРОЦЕНОЗІВ ГОРОХУ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	74
Писаренко В. М., Піщаленко М. А., Кучеренко В. В., Бондаренко В. А.	ОСОБЛИВОСТІ КОМПЛЕКСУ ФІТОФАГІВ АГРОЦЕНОЗІВ КАПУСТИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	77
Сергієнко В. Г., Шита О. В.	РОЗВИТОК ХВОРОБ СОЇ ЗА РІЗНИХ СПОСОБІВ ОБРОБІТКУ ГРУНТУ	79
Сірченко В. М., Онїпко В. В., Нечипоренко Н. І.	ФІТОСАНІТАРНИЙ СТАН НАСІННЄВОГО МАТЕРІАЛУ ПЕРСПЕКТИВНИХ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН	82
Шокало Н. С., Котенко О. Г.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ГРУНТОВИХ ГЕРБІЦИДІВ В АГРОФІТОЦЕНОЗІ СОНЯШНИКУ	85
РОЗДІЛ 3. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА		86
Верпека О. О., Юрченко С. О.	ВПЛИВ МІКОРИЗНОГО ПРЕПАРАТУ МІКОФРЕНД НА ФОРМУВАННЯ БІОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ	86
Войтенко Р. В., Дерев'янко В. І., Юрченко С. О.	ЗНАЧЕННЯ ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ НАСІННЯ МІКРОДОБРИВАМИ В ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ	88
Грицай Ю. Ю., Коваленко Н. П.	ОСНОВНІ ВИДИ ТРИХОГРАМИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ	90

Дрижирук В. В.	РЕЗУЛЬТАТИ ЗАСТОСУВАННЯ БІОПРЕПАРАТУ Блу™ N У ПОСІВАХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ ГОСПОДАРСТВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	92
Лаврський Є. О., Конєва Т.О., Коваленко Н.П.	ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ	95
Мороз Є. О., Коваленко Н. П.	ВИКОРИСТАННЯ ТРИХОГРАМИ У БІОЛОГІЧНОМУ КОНТРОЛІ ШКІДНИКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР	97
Пелих В. Ю., Дзюба Є. В.	ВИКОРИСТАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ У БОРОТЬБІ З КОРЕНЕВИМИ ГНІЛЯМИ ОГІРКА	99
Писаренко В. М., Піщаленко М. А., Тригуб В. В., Печоркін І. Ю.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕНТОМОФАГІВ В УМОВАХ ЗАХИЩЕНОГО ҐРУНТУ	102
Ткаленко Г. М., Киричук І. В., Гораль С. В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ БІОПРЕПАРАТУ ТРИХОДЕРМІН У ЗАХИСТІ БУРЯКА СТОЛОВОГО ПРОТИ ХВОРОБ	105
Тімченко К. А., Вискуб Р. С., Чугрій Г. А.	ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ БІОЛОГІЗАЦІЇ ВИРОЩУВАННЯ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО НА РОЗВИТОК РОСЛИН ТА СТУПІНЬ УРАЖЕННЯ СІТЧАСТИМ ГЕЛЬМІНТОСПОРІОЗОМ	106
Усов Ю. В.	ВИКОРИСТАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЗАХИСТУ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР У ТЕПЛИЧНИХ ГОСПОДАРСТВАХ	108
Шерстюк О. Л.	ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНИХ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ЗЕМЛЕРОБСТВА	110
РОЗДІЛ 4. СЕЛЕКЦІЯ, НАСІННИЦТВО ТА ГЕНЕТИЧНІ РЕСУРСИ РОСЛИН		112
Капштик Д. П., Криворучко Л. М.	ВИПРОБУВАННЯ СОРТІВ СОЇ В УМОВАХ ПП «ТЕПЛІВСЬКА КАЛИНА» ПИРЯТИНСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	112
Мищенко А. В., Маренич М. М.	ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ І ЯКОСТІ ЗЕРНА СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ	114
Охріменко Д. В., Коваленко Н. П.	ПРИЙОМИ ПІДВИЩЕННЯ ВРОЖАЮ ТА МАСИ ОДНОЗУБКОВИХ ЦИБУЛИН ЧАСНИКУ ПОСІВНОГО	116
Рибальченко А. М., Уфанцев М. С.	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СУЧАСНИХ СОРТІВ ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ	118
РОЗДІЛ 5. РОСЛИННИЦТВО		120
Баган А. В., Кузьмін Д. С.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СТИМУЛЯТОРА РОСТУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ УРОЖАЙНОСТІ ВІВСА ПОСІВНОГО	120
Баган А. В., Пунтус О. В.	ВПЛИВ СТИМУЛЯТОРА РОСТУ ГУМІФЛІД НА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ	123
Бараболя О. В.,	ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ ТА РОЗВИТКУ КУКУРУДЗИ	125

Кравець С. О.

Бараболя О. В., Щепак В. В.	ГОРОХ В ЗЕРНОВОМУ БАЛАНСІ ГОСПОДАРСТВА	127
Барат Ю. М., Шакалій С. М., Дядюра В. О.	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПОКАЗНИКІВ СТРУКТУРИ ВРОЖАЮ СОРТІВ ГОРОХУ	129
Білявська Л. Г., Гайко В. В.	ВПЛИВ АГРОТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ НА ВРОЖАЙНІСТЬ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ СОРТІВ КАРТОПЛІ	131
Клочков В. О., Кір'ян В. О.	ВСТАНОВЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ ВЕРМИКОПОСТОМ ДЛЯ КАПУСТИ БІЛОГОЛОВОЇ	133

РОЗДІЛ 6. ЗЕМЛЕРОБСТВО 136

Рибальченко А. М., Слинько Р. Я.	АГРОТЕХНОЛОГІЧНІ ПРИЙОМИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ	136
Федорус В. О., Онiпко В. В.	ВПЛИВ ГЕРБІЦИДІВ НА ЗАСМІЧЕНІСТЬ ПОСІВІВ КУКУРУДЗИ БУР'ЯНАМИ В ПЕРІОД ВЕГЕТАЦІЇ	139
Колесніков Л. О.	КОМПЛЕКСИ ДОМІНАНТНИХ ВИДІВ ЖУЖЕЛИЦЬ (COLEOPTERA, CARABIDAE) В АГРОЦЕНОЗАХ	142

СПИСОК АВТОРІВ 146

разом з тим, підвищення урожайності культур, може стати відмова від використання мінеральних добрив та перехід на сучасні органічні вермикомпостні добрива.

Підсумовуючи усе сказане, можна стверджувати, що ефективність використання вермикомпосту для сільськогосподарських рослин простежується. Від позакореневого підживлення Гумісолом продуктивність та урожайність Капусти білоголової зростає і залежить від строків його внесення. Найкраще вносити у перший та другий строки або у перший строк: показники урожайності вищі, ніж при підживленні лише у другий.

Бібліографія:

1. Барабаш О.Ю. Біогумус - еліксир родючості. К. : Колос, 1999. 65 с.
2. Бачинський О.В. Вплив вермикомпосту та купограну на урожай та якість капусти білоголової на темно-сірому опідзоленому ґрунті Північного Лісостепу України. Автореф. дис. канд. с.-г. наук. Київ, 1999. 10 с.
3. Василенко М.Г., Ушаков І.П., Марченко Г.А. Результати застосування препарату "Гумісол". *Агроном.* №2. Травень 2006, С. 42-46.
4. Волкова Л.А., Хлобжева І.М., Бондар М.А. Ефективність використання біогумусу / Вісник аграрної науки. 1998. (№5). С.22-23.
5. Воронецький С.І. Агроекологічне обґрунтування ефективності внесення біогумусу під гречку в умовах південно-західної частини Лісостепу України. Автореферат дисертації на здобуття н.с. к.с.н. м. Херсон, 2002. 18 с.
6. Воропін П.І., Кочерга А.А., Чумаков О.В. Тимчасові рекомендації по використанню вермикомпосту «Ефект». Полтава. 2000. 12 с.

РОЗДІЛ 6. ЗЕМЛЕРОБСТВО

АГРОТЕХНОЛОГІЧНІ ПРИЙОМИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ

Рибальченко А. М., Слинко Р. Я.

Полтавський державний аграрний університет

Кукурудза для України останнім часом є стратегічною культурою, яку вирощують у більшості регіонів, незалежно від погодно-кліматичних умов та структури господарств. Для забезпечення високих і стабільних врожаїв її потрібно правильно вирощувати. Погодно-кліматичні умови змінюються, з'являються новітні гібриди, нові шкідники та хвороби. Для забезпечення високої продуктивності культури необхідно враховувати всі ці складові.

Суттєвим фактором нарощення продуктивності кукурудзи, і стабільно високих обсягів валового виробництва зерна є впровадження у виробництво новітніх гібридів відмінних груп стиглості, що вирізняються високим потенціалом урожайності [7].

Важливим фактором підвищення врожайності кукурудзи в Україні, а також високих зборів зерна є поліпшення елементів технології вирощування. Для отримання запланованого врожаю слід враховувати такі фактори як родючість ґрунту, кліматичні, матеріальні ресурси. Врожайність кукурудзи залежить від особливостей водного режиму, вмісту поживних речовин у ґрунті, густоти стояння рослин, кількості внесених добрив, погодних умов.

Найбільший вплив на ріст та розвиток рослин кукурудзи мають тепло та волога. Вони досить часто є лімітуючими факторами при вирощуванні культури. Оптимальною денною температурою для вегетації кукурудзи є 24-30°C. Нічні температури мають бути вполовину нижчими, оскільки кукурудза помітно підвищує випаровування, що призводить до зменшення сухої маси [6].

За останнє десятиріччя кліматичні умови України зазнали значних змін. Суттєві зміни спостерігаються в класифікації гібридів кукурудзи за групами стиглості. В умовах сьогодення господарства висівають гібриди кукурудзи із ФАО 230-260, а раніш висівали не більше 200. Посушливі умови, які останнім часом спостерігаються все частіше зумовлюють необхідність перегляду технології вирощування. Важлива ланка – це підбір гібридів, адаптивних до даних умов [4].

Поля кожного господарства різняться за вологозабезпеченістю, родючістю ґрунтів, попередниками. Доцільно використовувати в господарствах декілька гібридів, що відрізнятимуться за показником ФАО, типом зерна, чутливістю до внесення добрив, стійкістю до хвороб. Сьогодні насіннєвий ринок характеризується широким асортиментом гібридів з характеристиками для різних регіонів. Доцільно переглядати щорічно асортимент гібридів, адже зазвичай новітні гібриди, що тільки починають виходити на ринок, мають кращий потенціал продуктивності, ніж ті, що вже є на ринку на протязі кількох років. Також сільгоспвиробникові доцільно проаналізувати результати випробування гібридів на демо-полях у регіоні, де розміщується господарство [1, 8].

Попередник відіграє важливе значення у забезпеченні біологічної потреби гібридів у воді, поживних речовинах. Кращими попередниками кукурудзи є культури, що залишають ґрунт із значними запасами вологи та поживних речовин.

Кукурудза вимоглива до забезпечення мінеральним живленням. На формування 1 т зерна кукурудза споживає із ґрунту та добрив 25-32 кг азоту, 10-13 кг фосфору та 26-32 кг калію. Для забезпечення формування урожайності зерна 5,8-6,0 т/га вона виносить із ґрунту в середньому 132-180 кг азоту, 55-72 кг фосфору, 150-190 кг калію. Зазначену необхідну кількість поживних речовин у доступній для рослин формі ґрунт забезпечити не в змозі, навіть при високій родючості. Добрива є найвпливовішим фактором підвищення врожайності культури. При розробці системи живлення кукурудзи слід обов'язково враховувати тип ґрунту, агрокліматичні умови вирощування, потреби рослин в мікроелементах протягом періоду вегетації.

Обробіток ґрунту має бути спрямований на підвищення родючості ґрунту і отримання стабільних врожаїв. Важливо враховувати рекомендації селекційної компанії при вирощуванні конкретного гібриду щодо попередника, обробітку ґрунту, норми висіву, мінерального живлення, захисту рослин [5].

Одним з основних елементів технології вирощування кукурудзи є строки сівби. Від строку сівби залежить польова схожість, умови росту і розвитку рослин кукурудзи, а також урожайність. Строки сівби загалом визначають в залежності від погодних умов, що складаються у весняний період. Також вплив мають при виборі строків сівби біологічні особливості гібридів, що будуть вирощуватися, погодно-кліматичні умови зони вирощування, тривалість безморозного періоду [3].

Кукурудза досить сильно реагує на зміну густоти стояння. Густота стояння рослин зумовлена генетичними особливостями гібридів, що визначають розміри листового апарату рослин.

Рекомендована густота стояння рослин кукурудзи знаходиться в діапазоні 40-80 тис. рослин перед збиранням на 1 га. Слід враховувати, що загушення посівів спричинить значну витрату вологи з ґрунту та конкуренцію рослин за світло, що в свою чергу призведе до збільшення кількості дрібних качанів. Ранньостиглі гібриди доцільно сіяти густіше, ніж пізні [2].

Головний секрет успіху при збиранні зернової кукурудзи – інтенсивна вологовіддача.

Для максимальної реалізації генетичного потенціалу певного гібрида кукурудзи варто раціонально поєднати умови вирощування, потенціал поля, захист рослин, агротехнічні заходи.

Бібліографія:

1. Агротехнологічні прийоми вирощування кукурудзи на зерно. В. М. Кабанець, М. Г. Собко та ін. Сад: Інститут сільського господарства Північного Сходу, 2021. 44 с.
2. Каленська С. М., Таран В. А. Індекс урожайності гібридів кукурудзи залежно від густоти стояння рослин, норм добрив та погодних умов вирощування. *Plant Varieties Studying and protection*. 2018. Vol. 14. № 4. С. 141-149.
3. Молдован Ж. А., Собчук С. І. Вплив строків сівби, густоти рослин та абіотичних факторів на формування врожайності зерна гібридів кукурудзи різних груп стиглості в умовах Лісостепу Західного. *Бюлетень Інституту сільського господарства степової зони НААН України*. № 11. С. 31-38.
4. Паламарчук В. Д., Мазур В. А., Зозуля О. Л. Кукурудза; селекція та вирощування гібридів. Вінниця : ФОП Данилюк В. Г, 2011. 432 с.
5. Пащенко Ю. М., Борисов В. М., Шишкін О.Ю. Адаптивні і ресурсозбережні технології вирощування гібридів кукурудзи: Монографія. Д.: АРТ-ПРЕС, 2009. 224 с.
6. Петриченко В. Ф., Каменчук Б. Д. Оцінка якості зерна гібридів кукурудзи різних груп стиглості. *Корми і кормовиробництво*. 2009. Вип. 7. С. 3-10.
7. Сендецький В. М. Урожайність та якісні показники зерна кукурудзи за сумісного застосування соломи та сидератів. *Таврійський науковий вісник*. 2019. № 105. С. 147-154.

8. Штукін М. О., Оничко В. І. Особливості підбору гібридів кукурудзи для умов північно-східного Лісостепу України. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Агрономія і біологія»*. 2013. № 11. С. 213-217.

ВПЛИВ ГЕРБІЦИДІВ НА ЗАСМІЧЕНІСТЬ ПОСІВІВ КУКУРУДЗИ БУР'ЯНАМИ В ПЕРІОД ВЕГЕТАЦІЇ

Федорус В. О., Оніпко В. В.

Полтавський державний аграрний університет

Стабільне підвищення виробництва зерна кукурудзи має здійснюватися шляхом збільшення посівних площ, тоді як зарахунок воєнної агресії у 2022 році в Україні суттєво зменшились площі, відведені під кукурудзу, – з 5478,8 тис га до 4623,7 тис га (приблизно на 18%) [1]. Іншим ключовим чинником збільшення урожайності зерна є удосконалення старих та використання нових технологій її вирощування [2].

Однією з ланок нових технологій є використання нового покоління гербіцидів у боротьбі з бур'яном. Вирощування кукурудзи без використання гербіцидів на сьогоднішній день, як правило, неможливе [4]. В Україні обробляють гербіцидами 99% виробничих площ під кукурудзою. Відомо, що щороку втрати врожаю через засміченість становлять 40-50% [1]. За високого ступеня засміченості механічні методи малоефективні [3], у зв'язку з чим стає актуальним питання використання гербіцидів з урахуванням типу засміченості. Широкий асортимент гербіцидів у боротьбі з бур'яною флорою дозволяє зробити вибір та визначити його ефективність з випробуванням у польових умовах та науковим обґрунтуванням його застосування в конкретних ґрунтово-екологічних умовах.

Завданням нашого дослідження передбачалося вивчити ступінь впливу гербіцидів: Елюміс, МД – 1,75 л/га; Майс Тер Пауер, МД St – 1,25 л/га; Майс Тер Пауер, МД – 1,5 л/га; Естерон, КЕ – 0,8 л/га на бур'яновий компонент агроценозу кукурудзи (табл. 1, 2) в умовах фермерського господарства с. Озера, Олександрійського району, Кіровоградської області.

Застосування гербіцидів для боротьби з бур'янами під час вегетації кукурудзи здійснювали протягом 2022-2023 року. Обліки бур'янів проводилися: I облік – перед обробкою (I декада червня); II облік – через 30 днів після обробки (I декада липня); III облік – через 45 днів після обробки (II декада липня).

Ефективність зниження кількості і маси однорічних бур'янів при застосуванні гербіциду Елюміс, МД у дозі 1,75 г/га через 45 днів після обробки була високою і становила відповідно 87,5 і 95,1%. Ефективний контроль другої хвилі бур'янів отримано при застосуванні на посівах кукурудзи гербіциду Майс Тер Пауер, МД.